

Problém zvaný křídlatka

V poslední době si média všimají šíření invazních rostlin. Především při povodních je v okolí koryt řek vykořeněna původní vegetace a je nahrazena invazními rostlinami, jako jsou například bolševník, netykavka a zvláště úporná křídlatka. Jelikož mají neblahý vliv na rozmanitost flory i fauny, byla po právu vyhlášena těmto rostlinám válka podporovaná i z evropských fondů.

Křídlatka si však, podle mého, zasluhuje zvláštní pozornost. Je to vytrvalá léčebná nealergizující rostlina rozmnožující se téměř výlučně oddenky či úlomy. Současně je to energetická plodina dosahující ročních výnosů až čtyřiceti tun sušiny z hektaru. Takové množství biomasy stačí třeba na vytápění čtyř desítek pasivních rodinných domků.

Život křídlatky mohou pozorovat již více než dvacet let za domem, kde tato rostlina roste na kamenitém severním svahu ve stínu borovic a trvale zaujímá plochu asi deseti metrů čtverečních. Metr široký betonový chodník, zatrávněná plocha či husté keře spolehlivě brání v její expanzi. V zimě listy křídlatky opadají a dutý stoněk uschne. Dá se lehce odlomit i podrtit

v prstech. Při spalování má stoněk křídlatky vlastnosti podobné dřevní hmotě.

Pokud se nepodaří křídlatku z některých míst vymýt, dovedl bych si představit projekt, který by zasloužil environmentální podporu. Do nejbližší školy by se nainstaloval kotel na biomasu, který by umožňoval křídlatku spalovat. Některé zimní dopoledne by se pak žáci školy v rámci ekologické výchovy vydali křídlatku sbírat a místní podnik by zajistil její svoz ke škole. Lehce se dá spočítat, že spálením jedné tuny křídlatky uspoříme čtyři sta krychlových metrů zemního plynu v hodnotě čtyř tisíc korun a ušetříme atmosféru od šesti metráků oxidu uhličitého.

Křídlatka je ve své podstatě ideální energetická plodina. Jediné, co je třeba po založení plantáže dělat, je v zimě (nejlépe když je půda zamrzlá) vyjet s kukuřičným kombajnem (v té době nečinně stojícím) a suché stonky křídlatky sklídit. Vhodné je poté rozptýlit po poli popel z dřívě spálené křídlatky jako hnojivo. Pokud nahradíme křídlatkou zemní plyn, získáme při minimálních nákladech (žádné obdělávání půdy) z hektaru 160 000 korun

a ušetříme atmosféru od čtyřia dvaceti tun oxidu uhličitého. Navíc může být další uhlík navazován v půdě ve formě humusu, neboť pole nebude oráno. Jsem přesvědčen, že takovou efektivitu zemědělské výroby není schopna u nás nabídnout žádná jiná plodina.

Dnes je jasné, že si s křídlatkou nelze jen tak zahrávat a její využití jako energetické plodiny musí předcházet solidní vědecký výzkum. Je třeba dospět k jednoznačným opatřením k zamezení šíření křídlatky mimo pole i zodpovědět otázku, zda mnohaleté pěstování křídlatky na jednom stanovišti nevyčerpá půdu. Je proto nanejvýš žádoucí již dnes u nás založit několik malých farem, kde by se zkoumaly nejen způsoby pěstování, sklizně a zpracování křídlatky, ale byl sledován i vývoj obsahu humusu a živin v půdě. Bourlivý nárůst poptávky po energetických plodinách lze očekávat během následujících deseti let. Pak budou výsledky takového výzkumu, ať pozitivní či negativní, velmi cenné.

Bůh nadělil lidstvu oheň, jaderné reakce a křídlatku. Oheň jsme se již poměrně dobře zvládat naučili, jadernou štěpnou reakci se zvládat učíme, křídlatku snad zvládneme také.

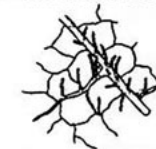
R. japonica

Reynoutria x bohemica

R. sachalinensis

Křídlatka česká (Reynoutria x bohemica) je kříženec křídlatky japonské a křídlatky sachalinské, který byl poprvé popsán v roce 1983 z lokality nedaleko lázní Běloves u Náchoda. Šíří se rychleji než rodičovské druhy. Foto archiv LtN

LITERÁRNÍ NOVINY

Vydává: Centrum pro média a demokracii, o. s.
Adresa redakce Brno: Poštovská 8C, 602 00 Brno
Adresa redakce Praha: Senovážné nám. 23, 110 00 Praha 1
tel.: 731 507 201, fax: 542 210 489
www.literarky.cz, redakce@literarky.cz

Šéfredaktor: Jakub Patočka / Redakce: Jakub Grombif (editor), Petr Jedlička (zástupce šéfredaktora), Lucie Česálková, Patrik Eichler, Jakub Kocurek, Petr Kovář, Anna Sehnalová, Roman Sikora, Jan Šícha, Hana Svanovská (Povídka roku 2008), Kamila Marková, Andrej Slivka (Nové knihy), / Jazyková korektura: Veronika Dopitová, Martina Vohralíková / Sazba: Miroslav Švejda / Vedoucí sekretariátu: Marta Čapková. Číslo účtu Centra pro média a demokracii: 2668390001/2400 (E-banka). Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Literární noviny vycházejí s podporou Nadace Michaela Kocába a Ministerstva kultury ČR. Cena ročního předplatného: 900 Kč, pro studenty 700 Kč / Předplatné pro ČR: ČESKÁ POŠTA – Postservis, předplatné. Bezplatná linka: 800 300 302, www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@post.cz, Poděbradská 39, 190 00 Praha 9. Předplatné pro SR: Mediaprint-Kapa Pressegrasso, a. s., oddelenie inej formy predaja, P. O. Box 183, Vajnorská 137, 830 00 Bratislava 3, e-mail: predplatne@abompkapa.sk, tel.: 244 458 821, 244 458 816, fax: 244 458 819. CTP a tisk: VLP, a. s., Práteleství 986, 104 00 Praha 10. Rozšiřuje: PNS, a. s., Mediaprint-Kapa, soukromé distribuční firmy a knihkupectví / Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha č. j. nov. 5005/1994 ze dne 1. 11. 1994. Podávání novinových zásilek povolené RPP Ba – Pošta 12 dňa 24. 2. 1994, č. j. 272/94 / Distribuce pro nevidomé: Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR – Metodické centrum informatiky, Krakovská 21, 110 00 Praha 1, tel.: 221 462 186, 777 722 776, fax: 221 462 145, www.braillnet.cz/ / Registrace: MK ČR E 5 981, MIČ 46 849, ISSN 1210-0021.